

Дьоготь березовий – недооцінений лікарський засіб

Орловецька Н.Ф., Лук'янчук Ю.М.

Кафедра технології ліків,

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

Ninelorlv@gmail.com

Вступ. Березовий дьоготь – чорна масляниста рідина зі специфічним запахом темного кольору – природний засіб, користь якого відома з найдавніших часів. Березовий дьоготь являється достатньо популярним средством народної медицини. Дьоготь – продукт сухої перегонки різних порід дерев і кам'яного вугілля. Залежно від вихідного матеріалу розрізняють сосновий, буковий, березовий, ялівцевий, липовий, кам'яновугільний і інші види дьогтю [1].

Матеріали та методи. Дьоготь містить цілий ряд біологічно активних речовин: бензол, фенол, толуол, ксилол, фітонциди, органічні кислоти і тому володіє чудовими лікувальними властивостями. Нами було проведено аналіз наукової літератури з метою визначення застосування дьогтю в різних галузях медицини.

Результати та їх обговорення. Аналіз літературних джерел показав, що дьоготь використовується як в народній медицині, так і в науковій.

У народній медицині використовують чистий дьоготь для лікування дитячих паразитарних захворювань і корости [2].

Очищений дьоготь застосовується в онкології, він нейтралізує негативні наслідки хіміотерапії і медикаментозного лікування. Він здатний пригнічувати ріст клітин пухлин при кісті яєчників, мастопатії, фіброміомі, аденомі, є профілактичним засобом, що запобігає перехід доброякісних новоутворень в злоякісні форми [2].

Цей засіб використовується для лікування різних захворювань внутрішніх органів. Березовий дьоготь з молоком – ефективний засіб при клінічній формі туберкульозу, при емфіземі легенів тощо.

Вода, приготовлена з березового дьогтю, нормалізує артеріальний тиск, допомагає нормалізації обміну речовин, зміцнює серцевий м'яз. Таку воду необхідно приймати вранці по 100 мл натщесерце, потім за пару годин до обіду і перед сном увечері [3].

Березового дьогтю з успіхом можна використовуватись для лікування геморою. Такий народний засіб дозволяє позбутися від усіх видів цієї недуги. Щоб усунути зовнішні гемороїдальні вузли, потрібно робити ванночок та змащувати чистою речовиною. Внутрішній гемороїд лікують за допомогою марганцевих ванночок з дьогтем.

Для вилучення занози, необхідно змастити дьогтем ділянку шкіри. Зазвичай через 15-20 хвилин її у вже можна підчепити і вийняти [2].

Проводять очищення організму дьогтем від лямблій. У цьому випадку змішують краплю дьогтю з ложкою меду, після чого перед сном приймають всередину [3].

На основі березового дьогтю розроблені, виробляються і успішно застосовуються м'які лікарські форми – мазі Конькова, Вишневського, Вількінсона, дігтярне мило та інші лікарські препарати, що мають такі клінічні ефекти як дезінфікуючий, подразнювальний, кератолітичний, протизапальний, ранозагоювальний, протисвербіжний та інсектицидний [1].

Крім того, дьоготь входить у склад різноманітних комбінованих екстемпоральних препаратів для зовнішнього застосування.

В наші дні він широко використовується як чудовий косметичний лікарський засіб, і як унікальний засіб для догляду за шкірою і волоссям. Також березовий дьоготь допомагає від шкірних висипань. Крім того, він покращує стан проблемної та жирної шкіри обличчя.

Дьоготь застосовується для лікування екземи і псоріазу. Лікування починають з нанесення його на невелику ділянку ураженої шкіри, після чого залишають на 20 хвилин.

Для лікування грибка на ногах, уражені ділянки змащують чистим дьогтем кожні три дні стільки, скільки знадобиться для одужання. У ці три дні змивати дьоготь не можна. Наноситься він на чисту розпарену шкіру ніг.

Для усунення мозолів на ногах, на них накладають мазь, приготовану з рівних часток дьогтю, селітри, цукру. Попередньо мозолі розпарюють (краще – у відварі з листя берези).

При випадінні волосся, практикують втирання чистого дьогтю або розведеного 1:1 гліцерином або спиртом. Після проведення процедури зайвий дьоготь видаляють з волосся ватним тампоном. Втирання роблять через день, чергуючи з миттям голови [2].

Таким чином, актуальним завданням сучасної фармацевтичної науки є створення нових, вивчення та удосконалення існуючих лікарських препаратів з високоефективними субстанціями, перевіреними багаторічним застосуванням, до яких власне і відноситься дьоготь березовий.

Література

1. Большая энциклопедия. Лекарственные растения в народной медицине. / гл. ред. Г.А. Непокойчицкий – М. : АНС: Астрель : АСТ, 2008. – 960 с.
2. Дмитрук С.І. Фармацевтична та медична косметологія: Підручник. – М. : ТОВ В «Медичне інформаційне агентствоВ», 2007. – 184 с.
3. Машковський М.Д. Лікарські засоби. – 15-е вид., Перероб., виправ. і доп. – М.: ТОВ В«Видавництво Нова ХвиляВ», 2006. – 1200 с.
4. Ноздрин К.В., Крутых Е.Г., Архапчев Ю.П., Ноздрин В.И. Береза как источник фармакологически активных веществ // Сб. : Ретиноиды, М. : изд. ФНПП «Ретиноиды». – 2005. – Вып. 19. – С. 4-12.
5. Электронный ресурс: <http://polza-vred.su/berezovyj-degot-polza-i-vrednaturalnogo-veshhestva/> Дата обращения 11.06.2017.